

KIRJALLINEN KYSYMYS 572/2012 vp

Raiskausrikosten rangaistuskäytännöt

Eduskunnan puhemiehelle

Oikeusministeriö suunnittelee seksuaalirikosten tuomioiden koventamista ja muutoksia rikosnimikkeisiin. Lausuntokierros työryhmän muutosehdotuksista päättyi 21.6.2012.

Työryhmän laatimassa muistiossa esitetään jatkovalmistelussa pohdittavaksi useita lainsäädäntömuutoksia, jotka koskevat raiskaukseksi määritettävien tekojen piiriä, törkeäksi raiskaukseksi katsottavia tekoja, sukupuoliyhteyden määritelmää, raiskausrikosten ja eräiden muiden seksuaalirikosten rangaistusasteikkoja sekä syyteoi-keutta ja toimenpiteistä luopumista.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mikä on ministerin näkemys työryhmän mietinnöstä saaduista lausunnoista,

suunnitteleeko hallitus tiukentavansa raiskausrikosten rangaistuskäytäntöjä työryhmän muutosehdotusten mukaisesti ja

miten se aikoo vaikuttaa entistä tehokkaammin erityisesti lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten ehkäisemiseen ja seksuaalirikosten uusimisen torjuntaan?

Helsingissä 26 päivänä kesäkuuta 2012

Katri Komi /kesk

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Katri Komin /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 572/2012 vp:

Mikä on ministerin näkemys työryhmän mietinnöstä saaduista lausunnoista,

suunnitteleeko hallitus tiukentavansa raiskausrikosten rangaistuskäytäntöjä työryhmän muutosehdotusten mukaisesti ja

miten se aikoo vaikuttaa entistä tehokkaammin erityisesti lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten ehkäisemiseen ja seksuaalirikosten uusimisen torjuntaan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Oikeusministeriössä laadittu arviomuistio raiskausrikosten lainsäädännöllistä muutostarpeista (selvityksiä ja ohjeita 25/2012) julkaistiin 4.5.2012. Muistiossa esitetään jatkovalmistelussa pohdittavaksi useita lainsäädäntömuutoksia, jotka koskevat raiskaukseksi määritettävien tekojen piiriä, törkeäksi raiskaukseksi katsottavia tekoja, sukupuoliyhteyden määritelmää, raiskausrikosten ja eräiden muiden seksuaalirikosten rangaistusasteikkoja sekä syyteoikeutta ja toimenpiteistä luopumista. Useat arviomuistiossa ehdotettavat muutokset johtaisivat rangaistuskäytännön ankaroitumiseen.

Arviomuistio laitettiin välittömästi sen julkaisemisen jälkeen 21.6.2012 päättyneelle lausuntokierrokselle. Lausuntoja on tullut vielä viime päivinä, osa lausunnon antajista on lisäksi pyytänyt lisää aikaa. Lausunnoista laaditaan lausuntotiivistelmä, joka julkaistaan heti sen valmistumisen

jälkeen. Näillä näkymin tämä tapahtuu elokuun lopussa. Sen jälkeen oikeusministeriössä linjataan se, miten asian kanssa edetään. Tämä koskee jatkovalmistelun sisältöä, aikataulua ja toteuttamistapaa. Jo saatujen lausuntojen perusteella ilmeisenä voidaan pitää sitä, että valmistelua tullaan lausuntokierroksen jälkeen jatkamaan ja lainsäädäntöehdotuksia tullaan aikanaan antamaan eduskunnalle.

Suomi on saattanut vuonna 2011 voimaan lasten suojelemista seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen (SopS 88/2011). Sopimus velvoittaa järjestämään uusintarikollisuutta ehkäiseviä ja vähentäviä ohjelmia sekä vankilassa että vankilan ulkopuolella.

Valtioneuvoston kesäkuussa 2012 hyväksymässä kolmannessa sisäisen turvallisuuden ohjelmassa eräs painopistealue on lasten ja nuorten turvallisuuden parantaminen vähentämällä heihin kohdistuvia rikoksia. Ohjelma sisältää toimenpiteitä muun muassa lapsiin ja nuoriin kohdistuvan seksuaalisen häirinnän ja seksuaalirikosten ehkäisemiseksi.

Seksuaalirikosten uusimisen ehkäisemiseksi Rikosseuraamuslaitoksessa on vuodesta 1999 alkaen järjestetty seksuaalirikoksista tuomituille tarkoitettua muutos- ja kuntoutusohjelmaa (STOP). Ohjelman tulokset ovat olleet varsin hyviä. Kehitteillä on myös yksilöohjelma seksuaalirikoksista tuomituille. Oikeusministeriössä on vireillä myös velvoitteellisen lääkehoidon liittäminen osaksi seuraamusjärjestelmää. Lääkehoidon toteutettaisiin osana valvotun koevapauden ja ehdonalaisten vapauden järjestelmää. Hallituksen esitys asiasta on tarkoitus antaa tämän vuoden aikana.

Ministerin vastaus

KK 572/2012 vp — Katri Komi /kesk

Helsingissä 3 päivänä heinäkuuta 2012

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 572/2012 rd undertecknat av riksdagsledamot Katri Komi /cent:

Vad är ministerns synpunkt på de utlåtanden som har givits till arbetsgruppens betänkande,

planerar regeringen att göra straffpraxis för våldtäktsbrott strängare i enlighet med arbetsgruppens ändringsförslag och

hur ämnar regeringen effektivare än tidigare verka för att förebygga särskilt sexualbrott riktade mot barn och avvärja återfall i sexualbrott mot barn?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Den vid justitieministeriet avfattade bedömningspromemorian om lagstiftningsrelaterade ändringsbehov för våldtäktsbrott (utredningar och anvisningar 25/2012) publicerades 4.5.2012. I promemorian föreslås det att man vid den fortsatta beredningen överväger ett flertal ändringar i lagstiftningen som gäller kretsen för de gärningar som ska anses vara våldtäkt, kretsen för de gärningar som ska anses vara grov våldtäkt, definitionen för samlag, straffskalorna för våldtäktsbrott och några andra sexualbrott samt åtalsrätt och åtgärdseftergift. Flera av de ändringar som föreslås i bedömningspromemorian skulle leda till att straffpraxis blir strängare.

Omedelbart efter det att bedömningspromemorian publicerades sändes den på remiss vars tid gick ut 21.6.2012. Det har kommit in utlåtanden ännu under de senaste dagarna, en del av re-

missinstanserna har dessutom begärt tilläggstid. Med anledning av utlåtandena avfattas det ett remissammandrag som genast publiceras efter att det har blivit färdigt. Så som det nu ser ut sker detta i slutet av augusti. Efter det gör man vid justitieministeriet en linjedragning om hur man fortskrider i ärendet. Detta gäller innehållet, tidtabellen och sättet för genomföringen av den fortsatta beredningen. På basis av de utlåtanden som redan fått kan det anses uppenbart att beredningen kommer att fortsättas efter remissen och lagstiftningsförslag i sinom tid överlämnas till riksdagen.

Finland har år 2011 satt i kraft Europarådets konvention om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp (FördrS 88/2011). Konventionen förpliktar att såväl i som utanför fängelset ordna program som förebygger och minskar återfallsbrottslighet.

I det tredje av statsrådet i juni 2012 godkända programmet för den inre säkerheten är ett av tyngdpunktsområdena att förbättra barns och ungas säkerhet genom att minska brott som riktar sig mot dem. Programmet innehåller åtgärder bl.a. för att förebygga sexuellt trakasserier och sexualbrott som riktar sig mot barn och unga.

För att förebygga återfall i sexualbrott har inom Brottsförbyggelsemyndigheten från och med år 1999 ordnats ett förändrings- rehabiliteringsprogram avsett för personer som har dömts för sexualbrott (STOP). Resultaten av programmet har varit mycket goda. Under utveckling är också ett individuellt program för personer som har dömts för sexualbrott. Vid justitieministeriet är också anhängigt att foga förpliktande läkemedelsbehandling till en del av påföljdssystemet. Läkemedelsbehandlingen ska genomföras som en del av systemet med övervakad frihet på prov och vill-

Ministerns svar

KK 572/2012 vp — Katri Komi /kesk

korlig frigivning. Avsikten är att regeringens proposition i ärendet överlämnas under detta år.

Helsingfors den 3 juli 2012

Justitieminister Anna-Maja Henriksson